

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

ВІДДІЛ ПЕДАГОГІЧНОГО ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ТА БІОГРАФІСТИКИ

**РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ
НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ З ТЕМИ:
«ПЕДАГОГІЧНА НАУКА ТА ОСВІТА В ОСОБАХ,
ДОКУМЕНТАХ, БІБЛІОГРАФІЇ» у 2020-2022 рр.**

Керівник наукового дослідження:

Березівська Лариса Дмитрівна,

доктор педагогічних наук, професор,

член-кореспондент НАПН України,

директор Державної науково-педагогічної

бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського,

головний науковий співробітник відділу (0,5)

Мета дослідження – актуалізація історико-педагогічного знання про досягнення та кризові стани української й зарубіжної педагогічної науки та практики засобами джерелознавства як міждисциплінарної галузі, пов'язаної з педагогікою, історією педагогіки, історією, біографікою й бібліографією.

Об'єкт дослідження – друковані та електронні видання, матеріали яких розкривають зміст і напрями розвитку української й зарубіжної педагогіки та освіти.

Предмет дослідження – комплекс ідей і рефлексій науковців та освітян щодо актуальних питань розвитку педагогіки, освіти крізь призму джерелознавства, біографіки, бібліографії.

Загальні завдання дослідження

- схарактеризувати історіографію, джерельну базу, поняттєво-термінологічний апарат дослідження;
- визначити критерії добору документів з історії модернізації змісту загальної середньої освіти незалежної України;
- систематизувати та класифікувати дібрані джерела, здійснити їх джерелознавчий аналіз;
- упорядкувати тексти документів на основі розроблених критеріїв;
- виокремити й вивчити матеріали, що стосуються міжнародних і всеукраїнських педагогічних читань, присвячених В. О. Сухомлинському;
- дослідити відібрані джерела з позицій історіографії педагогічної науки;
- ввести до активного історико-педагогічного обігу нові джерела, які збагатять знання дослідників про В.О.Сухомлинського;
- проаналізувати галузевий документний ресурс із фонду періодичних видань ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського з метою виявлення українських дитячих часописів, що виходили у 20-х – на початку 40-х рр. ХХ ст.;
- розкрити зміст публікацій дитячих періодичних видань 20-х – початку 40-х рр. ХХ ст.;
- визначити критерії добору документів німецькою мовою з колекції «Видання іноземними мовами ХVІІ – поч. ХХ ст.»;
- зробити бібліографічний опис педагогічних видань німецькою мовою другої половини ХІХ ст. – 1917 р.;
- представити здобутки вітчизняної та зарубіжної педагогічної й психологічної науки та освіти шляхом консолідації біографічної інформації про визначних осіб на сторінках інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні педагоги України та світу» і бібліографічних покажчиків.

Виконавці дослідження

Прізвище, ім'я та по батькові	Науковий ступінь, посада
Березівська Лариса Дмитрівна	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, головний науковий співробітник (0,5)
Сухомлинська Ольга Василівна	доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, головний науковий співробітник
Міхно Олександр Петрович	доктор педагогічних наук, с.н.с., старший науковий співробітник (0,5)
Дяченко Людмила Миколаївна	кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник (0,5)
Тарнавська Сніжана Вікторівна	кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (0,5)
Якобчук Надія Олександрівна	кандидат історичних наук, старший науковий співробітник
Дурдас Алла Петрівна	PhD, науковий співробітник (0,5)
Мушка Іван Васильович	науковий співробітник
Павленко Тетяна Степанівна	науковий співробітник (0,5)
Середа Христина Володимирівна	науковий співробітник
Сухомлинська Леся Віталіївна	науковий співробітник
Бойко Оксана Андріївна	молодший науковий співробітник
Золотаренко Тетяна Олександрівна	молодший науковий співробітник (0,5)
Дервянко Тетяна Михайлівна	молодший науковий співробітник
Кропочева Наталія Миколаївна	молодший науковий співробітник (0,5)
Чала Наталія Володимирівна	молодший науковий співробітник

Підтеми дослідження

Підтема 1. Реформування змісту загальної середньої освіти в незалежній Україні крізь призму джерелознавства (1991–2017).

Підтема 2. Міжнародні та всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю» як засіб поширення ідей гуманістичної педагогіки (1993–2020).

Підтема 3. Рідкісні педагогічні видання із фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.).

Підтема 4. Педагогічна біографіка як складник історії освіти.

ПІДТЕМА 1.

Реформування змісту загальної середньої освіти в незалежній Україні крізь призму джерелознавства (1991-2017)

Координатори: Л. Д. Березівська.

Виконавці: Л. Д. Березівська (0,5), О. П. Міхно (0,5), О. В. Сухомлинська, А. П. Дурдас (0,5), С. В. Тарнавська (0,5), Х. В. Серета, О. А. Бойко, Т. М. Дерев'янка

Мета дослідження – актуалізація історико-педагогічного знання про досягнення та кризові стани розвитку змісту загальної середньої освіти незалежної України засобами джерелознавства.

Об'єкт дослідження – реформування загальної середньої освіти в незалежній Україні крізь призму джерелознавства.

Предмет дослідження – джерела з історії реформування змісту загальної середньої освіти незалежної України (1991–2017).

ПІДТЕМА 1.

Реформування змісту загальної середньої освіти в незалежній Україні крізь призму джерелознавства (1991-2017)

Отримані результати

За результатами дослідження підготовлено та оприлюднено *хрестоматію* «**Антологія текстів з реформування змісту загальної середньої освіти в Україні (1991–2017)**»,

URL: <https://lib.iitta.gov.ua/731413>

<https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=31688>

Кількість завантажень з:

Електронної бібліотеки НАПН України – 50,

вебпорталу ДНПБ – 45

ПІДТЕМА 2.

Міжнародні та всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю» як засіб поширення ідей гуманістичної педагогіки (1993–2020)

Координатори: О. В. Сухомлинська, Л. В. Сухомлинська.

Виконавці: О. В. Сухомлинська, І. В. Мушка (0,5),
Л. В. Сухомлинська, Н. В. Чала.

Мета дослідження – поповнити новими матеріалами історіографію педагогічних праць, присвячених вивченню доробку В. О. Сухомлинського як важливого складника історії розвитку вітчизняної та почасти зарубіжної педагогіки.

Об'єкт дослідження – друковані та електронні видання (журнали, газети, збірники праць тощо), у яких містяться матеріали педагогічних читань, присвячених Василю Сухомлинському.

Предмет дослідження – джерела, де відображено комплекс ідей і рефлексій науковців та вчителів щодо актуальних питань розвитку, освіти й виховання дітей крізь призму спадщини педагога.

ПІДТЕМА 2.

Міжнародні та всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю» як засіб поширення ідей гуманістичної педагогіки (1993–2020)

Отримані результати

За результатами дослідження підготовлено та оприлюднено *науково-допоміжний бібліографічний покажчик* «Міжнародні та всеукраїнські педагогічні читання “Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю” (1993–2020)»,

URL: <https://lib.iitta.gov.ua/731439/>

<https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=31698>

Кількість завантажень з:

Електронної бібліотеки НАПН України – 42,

вебпорталу ДНПБ – 61

ПІДТЕМА 3.

**Рідкісні педагогічні видання із фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського
(друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.)**

Координатори: С. В. Тарнавська, Л. М. Дяченко

Виконавці: Л. М. Дяченко (0,5), С. В. Тарнавська (0,5), Н. О. Якобчук,
С. Б. Василенко, Н.М. Кропачева (0,5)

Мета дослідження полягає в розширенні історико-педагогічного знання про досягнення та кризові стани української й зарубіжної освіти, педагогічної науки та практики другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст. засобами джерелознавства як міждисциплінарної галузі.

Об'єкт дослідження – розвиток української та зарубіжної освіти й педагогічної думки в різних історичних, суспільно-політичних, культурологічних умовах упродовж другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст. крізь призму джерелознавства та бібліографії.

Предмет дослідження – рідкісні педагогічні видання з фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, на сторінках яких розкривається комплекс питань про розвиток української та зарубіжної, зокрема німецької, педагогіки й освіти в окреслений період.

ПІДТЕМА 3.

Рідкісні педагогічні видання із фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.)

Отримані результати

За результатами дослідження підготовлено та оприлюднено *каталог* «Українські дитячі періодичні видання 20-х – початку 40-х років ХХ ст. у фонді Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського»,

URL: <https://lib.iitta.gov.ua/732160/>
<https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=32243>

Кількість завантажень з:

Електронної бібліотеки НАПН України – 12,
вебпорталу ДНПБ – 10

ПІДТЕМА 4.

Педагогічна біографіка як складник історії освіти

Координатори: Л. Д. Березівська, Т. С. Павленко

Виконавці: Л. Д. Березівська (0,5), О. П. Міхно (0,5), Н. О. Якобчук,
С. Б. Василенко, Т. О. Золотаренко

Мета дослідження – популяризувати здобутки вітчизняної та зарубіжної педагогічної науки й освіти шляхом консолідації інформації про вітчизняних і зарубіжних педагогів, висвітлення їхнього життєвого та творчого шляху, педагогічної спадщини й втілення їхніх ідей в практику, а також окреслення вагомого внеску вчених у розвиток освіти, педагогіки.

Об'єкт дослідження – діяльність і педагогічна спадщина відомого педагога, освітнього діяча.

Предмет дослідження – біографія вченого, бібліографія праць педагога, бібліографія публікацій про життя та діяльність, повнотекстові документи, фотогалерея.

ПІДТЕМА 4.

Педагогічна біографіка як складник історії освіти

Отримані результати

За результатами дослідження оприлюднено біобібліографічний покажчик «Академік Ольга Василівна Сухомлинська»,

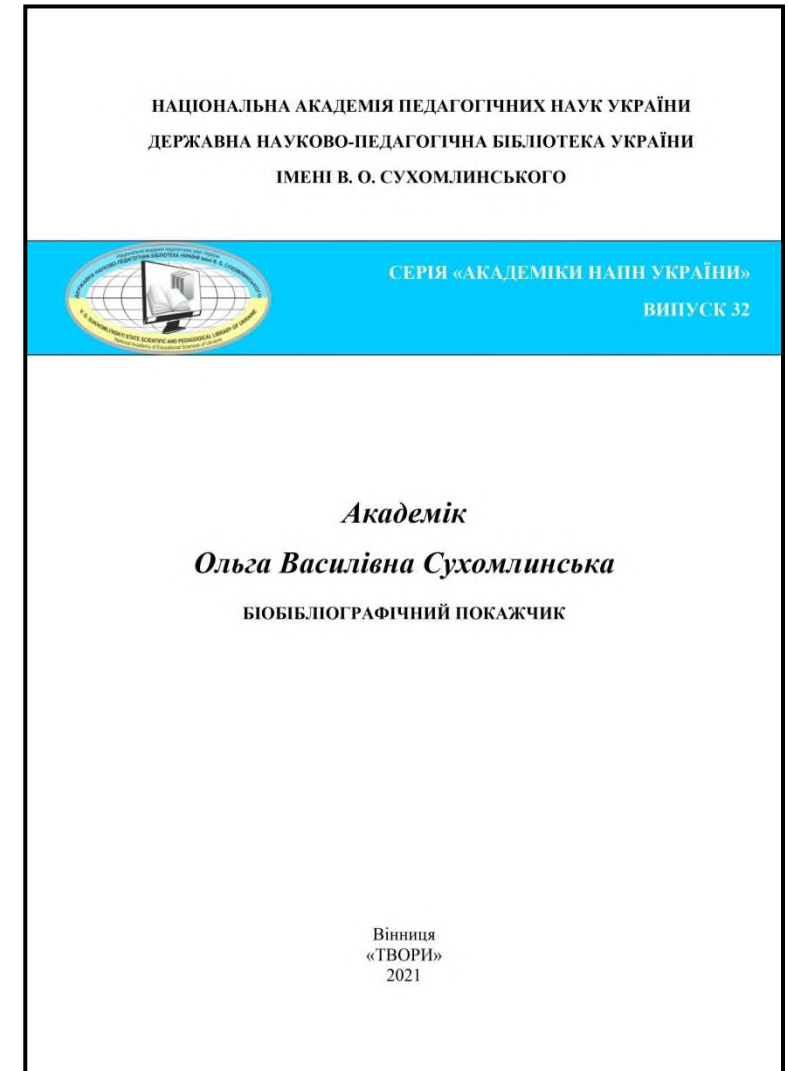
URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726451/>

<https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=29480>

Кількість завантажень з:

Електронної бібліотеки НАПН України – 114,

вебпорталу ДНПБ – 32

ПІДТЕМА 4.

Педагогічна біографіка як складник історії освіти

За результатами дослідження підготовлено нові сторінки (25) ресурсу «**Видатні педагоги України та світу**» і поповнено (оновлено) вже наявні (23), URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliohrafichni-resursy/vydatni-pedahohy/>

Кількість переглядів з вебпорталу ДНПБ:
за 2021 рік – 50 557
за 2022 рік – 49 732

Країна ?	Джерела трафіку	
	Користувачі ?	↓
	49 732	% від загальної кількості: 100,00% (49 732)
1. Ukraine	43 862	(87,58%)
2. United States	1 247	(2,49%)
3. Poland	865	(1,73%)
4. Germany	739	(1,48%)
5. Netherlands	406	(0,81%)
6. United Kingdom	302	(0,60%)
7. Czechia	231	(0,46%)
8. France	221	(0,44%)
9. Italy	168	(0,34%)
10. Ireland	164	(0,33%)

Видатні педагоги України та світу

Інформаційно-бібліографічний ресурс

Науковий керівник проекту – Л. Д. Березівська, доктор пед. наук, професор, директор Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського.

Створення інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні педагоги України та світу» ролочого фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у 2008 році в межах НДР «Теоретичні засади формування всеукраїнського інформаційного ресурсу з питань психолого-педагогічної науки і освіти на базі Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського» (2006-2010 рр.) (наук. керівник Рогова П. І.).

Метою ресурсу є: популяризація кращих здобутків вітчизняної та зарубіжної педагогічної та психологічної наук й освіти шляхом консолідації інформації про визначних осіб, як вітчизняних так і зарубіжних висвітлення їх життя, діяльності, творчої спадщини та втілення їх ідей в практику. Цей ресурс сприятиме розкриттю фондів ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, вихованню патріотизму в молодого покоління, інформаційному забезпеченню науково-просвітницьких програм, проведенню громадсько-виховних заходів тощо.

Широке коло користувачів, як ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, так і віддалених вчених України й

ПІДТЕМА 4.

Педагогічна біографіка як складник історії освіти

Нові сторінки персоналій:

«Галятовський Іоаникій»,
«Дзеверін Олександр Григорович»,
«Орлай Іван Семенович»,
«Цвелих Тамара Іванівна»,
«Гурліт Людвіг»,
«Дістервег Фрідріх-Адольф-Вільгельм, «Зейдель Роберт»,
«Йоганн Фрідріх Гербарт, «Жан Овід Декролі»,
«Залужний Олександр Самійлович», «Кониський Олександр Якович», «Крип'якевич Іван Петрович»,
«Манжос Борис Семенович», «Миронов Микола Миколайович», «Рудницька Оксана Петрівна», «Русько Олексій Микитович», «Скрипченко Надія Федорівна»,
«Хорас Манн», «Генріх Шарельман», «Барвінський Олександр Григорович», «Лубенець Наталія Дмитрівна»,
«Шарль-Мішель де Л'Епе», «Мейман Ернст Фрідріх»,
«Савченко Олександра Яківна», «Шерстюк Григорій Пилипович»

Оновлені сторінки персоналій:

«Чепіга (Зеленкевич) Яків Феофанович»,
«Ряппо Ян Петрович», «Монтессорі Марія»,
«Музиченко Олександр Федорович»,
«Пирогов Микола Іванович», «Ананьїн Степан Андрійович», «Грищенко Микита Минович»,
«Лубенець Тимофій Григорович», «Алчевська Христина Данилівна», «Русова Софія Федорівна», «Юркевич Памфіл Данилович»,
«Драгоманов Михайло Петрович»,
«Френе Селестен», «Захаренко Олександр Антонович», «Коменський Ян Амос», «Лай Фільгельм Август», «Науменко Володимир Павлович», «Резнік Яків Борисович», «Руссо Жан-Жак», «Сікорський Іван Олексійович»,
«Сковорода Григорій Савич», «Фребель Фрідріх Вільгельм», «Чавдаров Сава Христофорович»

Основні результати наукового дослідження

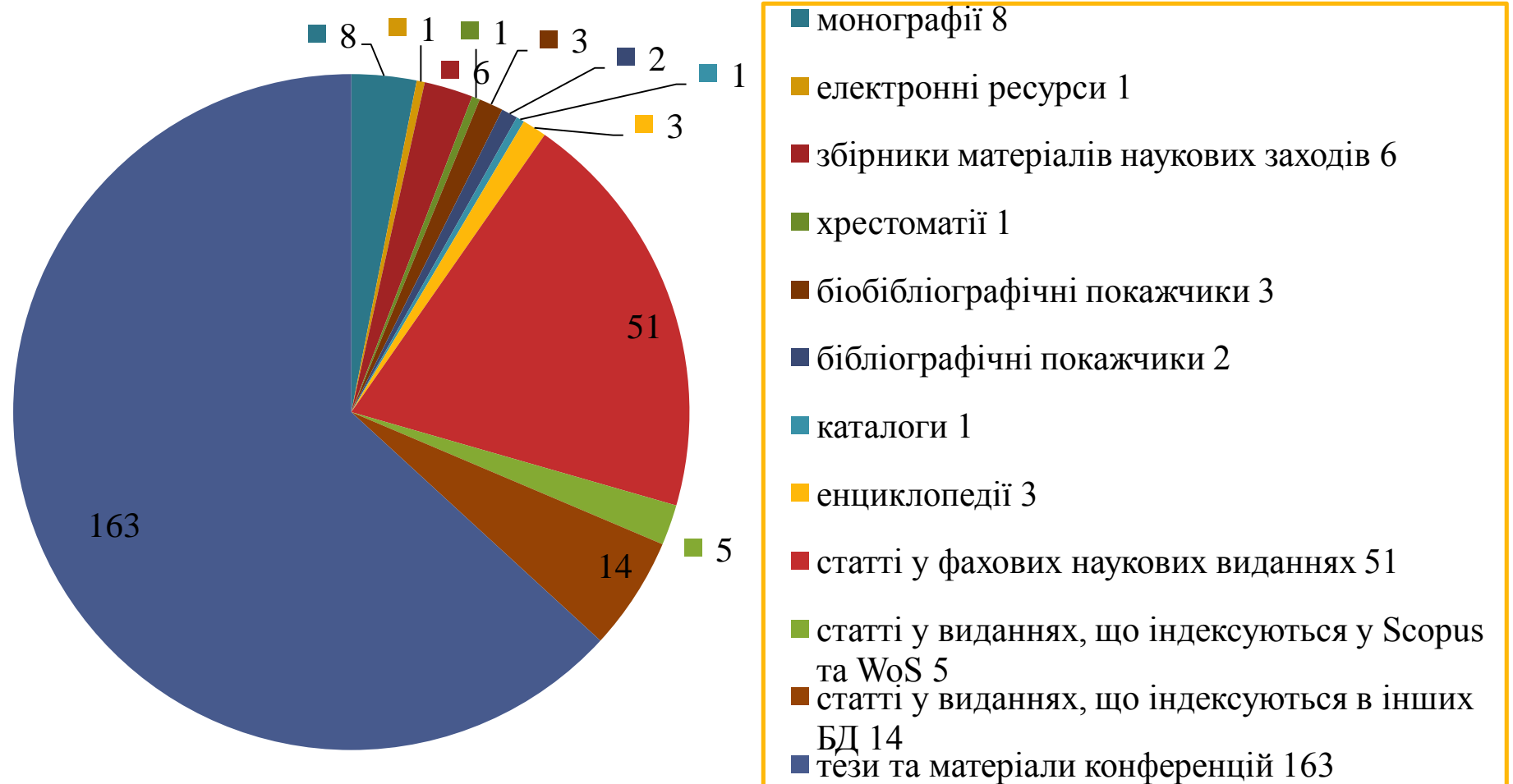
- **уперше:** актуалізовано історико-педагогічне знання про досягнення та кризові стани розвитку змісту загальної середньої освіти незалежної України (1991–2017) засобами джерелознавства і шляхом репрезентації **74** документів (концептуального характеру (закони, доктрини, концепції, програми, стратегії, аналітичні матеріали); державні стандарти загальної середньої освіти; концепції моделювання змісту освітніх галузей загальної середньої освіти), на основі розроблених критеріїв (тематичний, вибіркового, хронологічний, змістовий, аксіологічний) **упорядковано та схарактеризовано** їх; **здобуто** знання про особливості дібраних матеріалів (автори, час, обставини, мета створення, фактична цінність, достовірність, репрезентативність, вплив епохи); **аргументовано**, що вони відображають інтеграційні, міждисциплінарні системно-структурні процеси в організації навчальної інформації;
- **системно упорядковано** бібліографічну інформацію (**3130** описів) про міжнародні та всеукраїнські педагогічні читання (1993–2020), присвячені аналізу творчої спадщини видатного українського педагога В. О. Сухомлинського; рідкісні педагогічні видання німецькою мовою другої пол. XIX – поч. XX ст. (**818** описів) і українські дитячі періодичні видання 20-х – 40-х років XX ст. із фонду ДНПБ; узагальнено бібліографічну інформацію (**1009** описів) про праці відомої української вченої О. В. Сухомлинської та публікації про її життя й діяльність;
- відповідно до структури (біографія, бібліографія, повнотекстові праці, фотогалерея) **створено** нові сторінки (**25**) електронного інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні педагоги України та світу» та **оновлено** сторінки (**23**) цього ресурсу;

Основні результати наукового дослідження

- **уточнено** методику джерелознавчого аналізу й синтезу; персонально-особистісний і диференційований підхід дослідників до розгляду й інтерпретації ідей В. О. Сухомлинського; інформацію про ключові поняття дослідження;
- **набули подальшого розвитку** теоретико-методологічні підходи (історіографічний, термінологічний аналіз, джерелознавчий пошук, предметно-цільовий аналіз друкованих та електронних видань, наукова джерелознавча критика (аналіз і синтез), міждисциплінарний герменевтичний, інтерпретаційний, мережевий та ін.) до здійснення джерелознавчих досліджень як невіддільної частини історико-педагогічних студій;
- систематизоване опрацювання масивів наукової інформації, зокрема використання дворівневої структури науково-допоміжного бібліографічного покажчика (вербальної та візуальної), зорієнтованої на різні категорії користувачів;
- технологія створення цифрових освітянських біографічних ресурсів для збереження національної педагогічної пам'яті;
- критерії добору документів для створення й доповнення персональних сторінок інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні педагоги України та світу» (видовий, змістовий, хронологічний) та критерії упорядкування документів (за визначеними рубриками з можливістю їх розширення, в бібліографічних списках – в абетковій та хронологічній послідовності);
- знання про біографію (життєвий шлях, наукова, науково-педагогічна та громадська діяльність) відомої української вченої О. В. Сухомлинської;
- **реалізовано розроблену концепцію** віртуального читального залу Фонду Василя Сухомлинського з метою цілісного представлення розвитку сухомлиністики в освітньо-науковому просторі України та світу (<https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyy-chyitalnyy-zal-fondu-v-o-sukhomlynskoho/>).

Основні публікації за 2020-2022 рр.

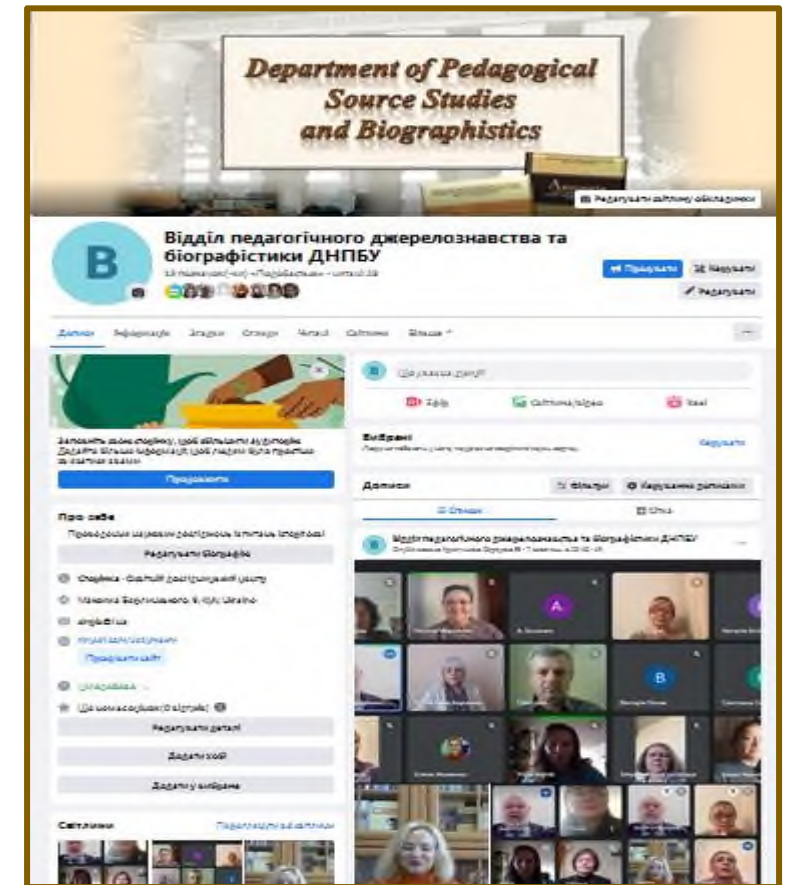
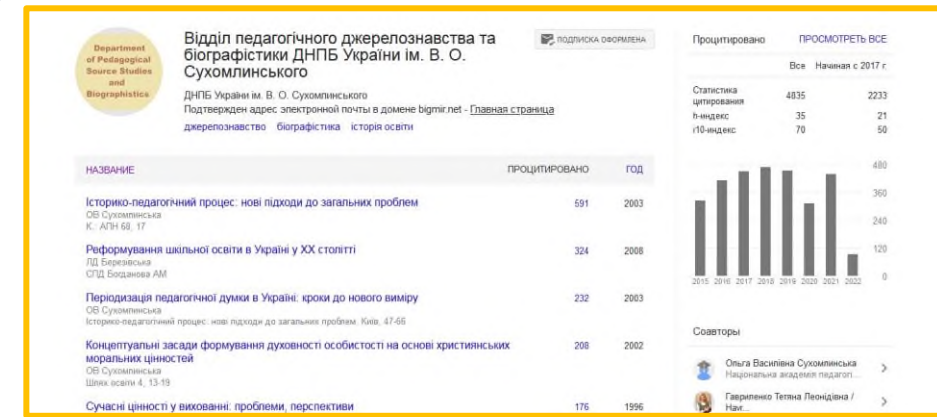
Всього понад 250 публікацій

Упровадження результатів наукового дослідження

здійснювалося :

- під час участі у **123** всеукраїнських і міжнародних наукових заходах (отримано більш як **50** сертифікатів)
- виступу Л. Д. Березівської «Діяльність ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського щодо розвитку сухомлиністики в освітньо-науковому просторі» на засіданні Президії НАПН України (2021 р.), URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/?news=28121>
- через: онлайн-проекти: «Ми стоїмо на плечах наших попередників: Видатні педагоги-ювіляри» (<https://www.facebook.com/dnpb.gov.ua/posts/5251239208261708>)
- «Педагоги України: пам'ятаємо, шануємо!» (<https://dnpb.gov.ua/ua/?news=31232>)
- «Афоризми Сухомлинського» (<https://www.facebook.com/240019389383740/posts/4333021856750119/>)
- «Читаймо Сухомлинського онлайн» (<https://tinyurl.com/yc2zvukb>)
- «Дитина – частина природи» (#*Дитина частина природи*)
- сторінку відділу на фейсбуці: <https://www.facebook.com/dpssb.sselu>
- профіль відділу педагогічного джерелознавства та біографістики: <https://tinyurl.com/udeww6mm> (h-індекс 35)
- Електронну бібліотеку НАПН України (розміщено понад 250 ресурсів; кількість завантажень – понад 3100)
- вебпортал ДНПБ (кількість завантажень планової продукції – понад 250)

Упровадження результатів наукового дослідження

здійснювалося через:

- профілі співробітників у Google Академії (15)
- цифрові ідентифікатори вчених ORCID ID (15)
- статті у ЗМІ (21)
- віртуальні виставки:

✓ «Діяльність ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського щодо розвитку сухомлиністики в освітньо-науковому просторі» (Л.Д. Березівська). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/722038/>

✓ «Заклади, що носять ім'я В. О. Сухомлинського» (Л.В. Сухомлинська). URL: <http://surl.li/crhlg>

• *результати дослідження упроваджено в освітній процес закладів освіти України, університету Монаша (Австралія) (32 довідки та 8 актів)*

• отримано Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір: біобібліографічний покажчик «Академік Ольга Василівна Сухомлинська» (1)

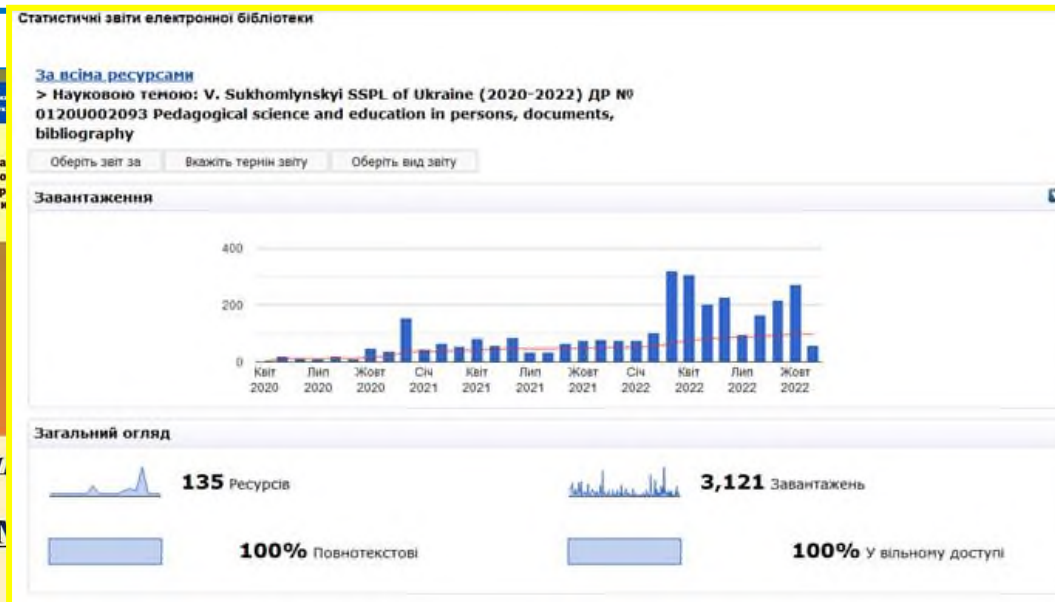

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського

ВІРТУАЛЬНА ВИСТАВКА – ПРЕЗЕНТАЦІЯ

ЗАКЛАДИ, ЩО НОСЯТЬ ІМ'Я В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

КИЇВ, 2022

ДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
КОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА
МЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

АУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА
ТЕКА УКРАЇНИ
СУХОМЛИНСЬКОГО
АТОР І ПОШИРЮВАЧ
ІСТИКИ В ОСВІТНЬО-
ВОМУ ПРОСТОРІ

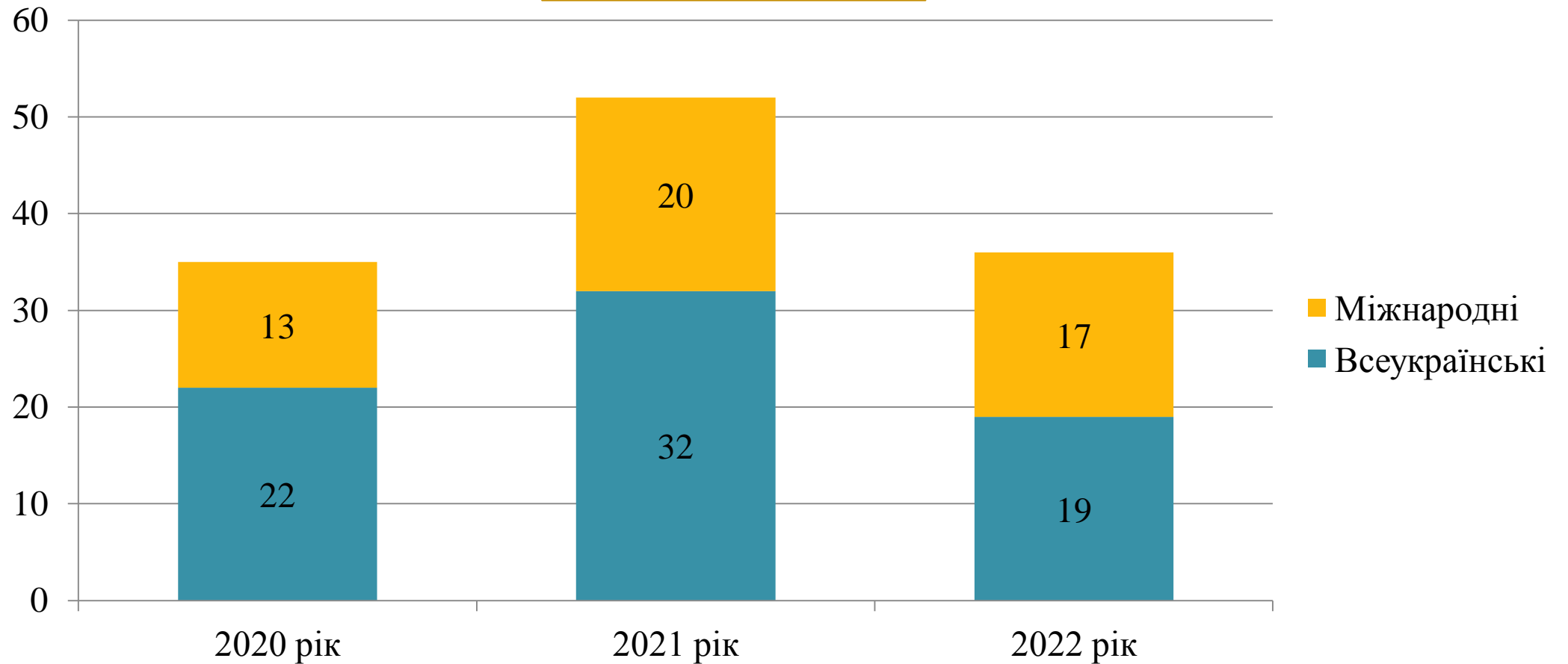
итрівна,
аук, професор, член-кореспондент НАПН
жавної науково-педагогічної бібліотеки
омлинського

<https://dnpb.gov.ua>

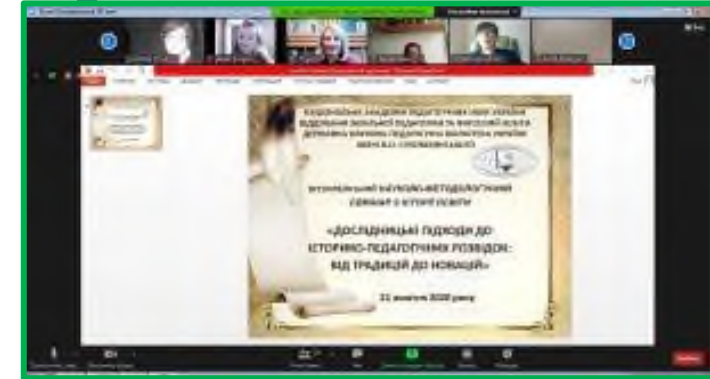
Участь у науково-практичних заходах

Загалом 123 заходи

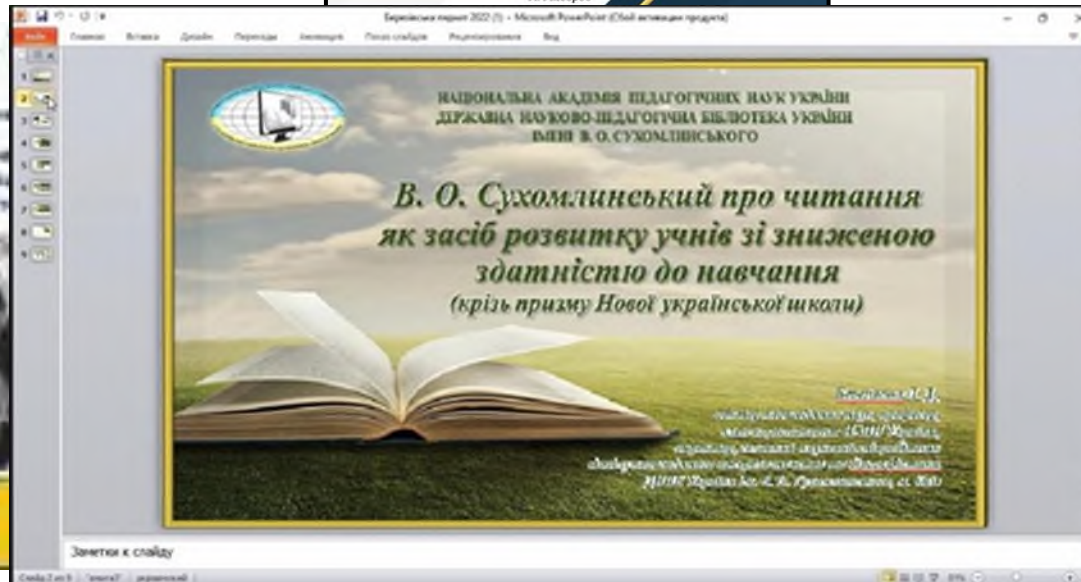
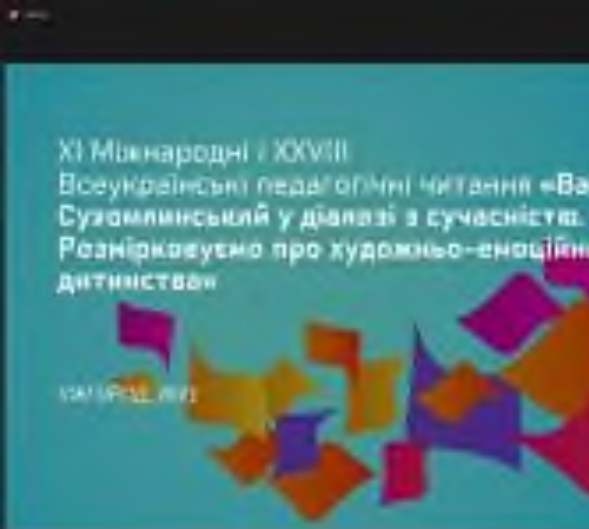
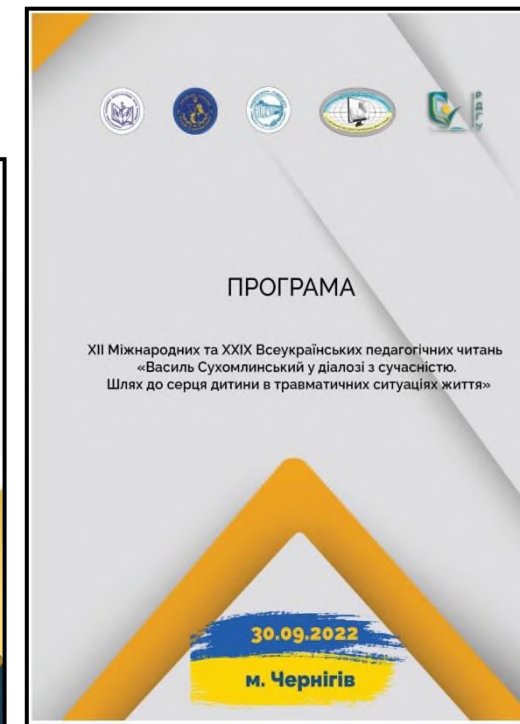
Науково-методологічні семінари

- V Всеукраїнський науково-методологічний семінар з історії освіти «Дослідницькі підходи до історико-педагогічних розвідок: від традицій до новацій», 21 жовтня 2020 р., м. Київ, (<https://dnpb.gov.ua/ua/naukovi-zakhody/doslidnytski-pidkhody-do-istoryko-pedahohichnykh-rozvidok/>)
- VI Всеукраїнський науково-методологічний семінар з історії освіти «Понятійно-термінологічний апарат історико-педагогічних досліджень: історія і сучасні підходи (до Всеукраїнського фестивалю науки), 19 травня 2021 р., м. Київ (<http://dnpb.gov.ua/ua/?events=28591>)
- VII Всеукраїнський науково-методологічний семінар з історії освіти «Педагогічна біографіка та біографістика в сучасному науково-інформаційному просторі», 20 травня 2022 р., м. Київ, (в рамках Всеукраїнського фестивалю науки – 2022) (<https://tinyurl.com/mr236zcw>)

Педагогічні читання

- XXVII Всеукраїнські педагогічні інтернет-читання «Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю. Ідеї Василя Сухомлинського крізь призму сучасних освітніх практик: набутий досвід і перспективи», 30 вересня 2020 р., м. Київ
- XI Міжнародні і XXVIII Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю. Розмірковуємо про художньо-емоційний світ дитинства», 24 вересня 2021 р., ЗОШПО
- XII Міжнародні та XXIX Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю. Шлях до серця дитини в травматичних ситуаціях життя», 30 вересня 2022 р., м. Чернігів, Україна

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
 ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
 ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
 ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
 ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО

КРУГЛИЙ СТІЛ

«ПОБУТ СІЛЬСЬКОГО ШКОЛЯРА В
 ДОРОБКУ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО»

19 жовтня 2021 р.

початок роботи о 14:00

Захід відбудеться на онлайн-платформі Google Meet

<https://meet.google.com/uyj-vegc-ppf>

ПРОГРАМА

19 жовтня 2021

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
 ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
 ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
 ВІДДІЛ ПЕДАГОГІЧНОГО ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ТА БІОГРАФІСТІКИ
 СЕКТОР СУХОМЛИНІСТИКИ

КРУГЛИЙ СТІЛ

“Збірки творів В.О. СухомлиНСЬКОГО:
 літературно-педагогічний дискурс”

27 травня 2020 року

Круглі столи

Національна академія педагогічних наук України
 Відділення загальної педагогіки та філософії освіти
 Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. СухомлиНСЬКОГО
 Всеукраїнська асоціація Василя СухомлиНСЬКОГО

ПРОГРАМА круглого столу

“До 30-річчя Всеукраїнської асоціації
 Василя СухомлиНСЬКОГО”
 (пам'яті О. Я. Савченка присвячується)

Онлайн-проекти як форма впровадження наукових результатів

- «Ми стоїмо на плечах наших попередників: Видатні педагоги-ювіляри» (<https://www.facebook.com/240019389383740/posts/3019645038087814/>) 14 дописів
- «Педагоги України: пам'ятаємо, шануємо!» (<https://dnpb.gov.ua/ua/?news=31232>) 17 дописів
- «Читаймо Сухомлинського онлайн» (<https://www.facebook.com/240019389383740/posts/5234335186618777/>) 57 дописів
- «Афоризми Сухомлинського» (<https://www.facebook.com/240019389383740/posts/3514198505299129/>) 53 дописи
- «Казки В. О. Сухомлинського у підручниках та посібниках О. Я. Савченко» <https://www.facebook.com/240019389383740/posts/4177507325634907/> (12 дописів)
- «Sukhomlinsky News» <https://www.facebook.com/240019389383740/posts/4096674477051526/> (12 дописів)
- «Дитина - частина природи» (за казками та оповіданнями В. О. Сухомлинського) (12 дописів)
- #Дитина_частина_природи

ДНПБ України ім В О Сухомлинського НАПН України
29 июля · 🌐

#Казки_Сухомлинського

ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського НАПН України продовжує реалізацію онлайн-проекту «Казки В. О. Сухомлинського у підручниках та посібниках О. Я. Савченко», який адресований працівникам закладів загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти, здобувачам освіти, батькам, широкому загалу.

Онлайн-проект «Педагоги України: пам'ятаємо, шануємо!»

12.06.2022

Шановні користувачі! Нині – під час героїчної боротьби українського народу проти російського агресора – актуалізуються прагнення переосмислити знання про життя та діяльність, погляди та світоглядні цінності педагогів минулого. З огляду на це відділ педагогічного джерелознавства та біографістики розпочинає онлайн-проект «Педагоги України: пам'ятаємо, шануємо!» на основі електронного ресурсу «Видатні педагоги України та світу» ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського НАПН України задля збереження національної пам'яті (керівник – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України Л. Д. Березівська). Знайомитимо вас зі сторінками ресурсу, які присвячено українським педагогам, освітянам і громадським діячам.

О. Я. Савченко
1912-2020

СТЕШЕНКО
ІВАН МАТВИЙОВИЧ
(24.06.1873–01.05.1915)

Український освітній, громадський і політичний діяч, педагог, письменник, перекладач, літературознавець.

Читальний зал Фонду В.О. Сухомлинського

- **База даних «Сухомліністика»**
(2151 бібліографічний запис електронного каталогу)
  - ✓ звернення до електронних ресурсів: 2036
- **Віртуальний читальний зал Фонду Василя Сухомлинського**
[\(https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyталni-zaly/virtualnyy-chyталnyy-zal-fondu-v-o-sukhomlynskoho/\)](https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyталni-zaly/virtualnyy-chyталnyy-zal-fondu-v-o-sukhomlynskoho/)
  - ✓ Структура: *Відеовізитівка; БД «Сухомліністика»; Конференції; Семінари; Круглі столи; Літературно-мистецькі заходи; Віртуальні книжкові виставки; Віртуальні проєкти; Відеоматеріали; Контакти.*
  - ✓ Відвідування: 1038 протягом 2021-2022 рр.
- **Оцифровано 2 повнотекстових твори В. О. Сухомлинського, які завантажено у базу даних «Сухомліністика»:**

«Щоб у серці жила Батьківщина» (1965 р.),
<https://www.facebook.com/dnpb.gov.ua/posts/5307134182672210>);

My Heart I Give to Children («Серце віддаю дітям» англійською мовою) (<https://tinyurl.com/bdzy7my5>)

Віртуальний читальний зал Фонду В. О. Сухомлинського

**ВІРТУАЛЬНИЙ ЧИТАЛЬНИЙ ЗАЛ
ФОНДУ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

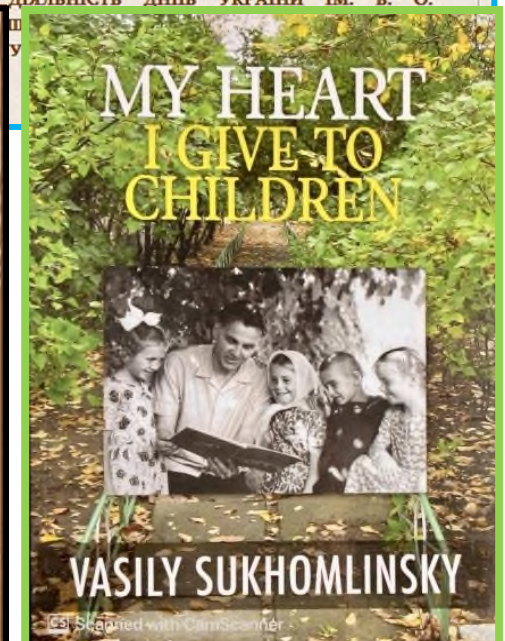

- ВІДЕОВІЗИТІВКА
- БД «СУХОМЛІНІСТИКА»
- КОНФЕРЕНЦІЇ
- СЕМІНАРИ
- КРУГЛІ СТОЛИ
- ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ЗАХОДИ
- ВІРТУАЛЬНІ КНИЖКОВІ ВИСТАВКИ
- ВІРТУАЛЬНІ ПРОЄКТИ
- ВІДЕОМАТЕРІАЛИ
- КОНТАКТИ

ВІДЕОВІЗИТІВКА ЧИТАЛЬНОГО ЗАЛУ

УКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ШКОЛА УКРАЇНИ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ДНПБ УКРАЇНИ ІМ. В. О.

Протидія російській агресії

- листування із закордонними вченими з метою висвітлення війни рф проти України;
- перерахування коштів на потреби ЗСУ;
- підписання петицій про засудження порушення територіальної цілісності України з боку рф;
- участь у волонтерській діяльності тощо;
- висвітлення інформації про діяльність ДНПБ під хештегом #працюємо_для_перемоги;
- підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів з питань організації освітнього процесу в умовах воєнного стану;
- ведення сторінки на вебпорталі «Українська мова онлайн»; використання художньо-літературного доробку В. О. Сухомлинського, присвяченого Другій світовій війні у онлайн-проєкті «Дитина – частина природи» тощо)

Експертна діяльність

Участь у діяльності:

- Президії НАПН України (Л. Д. Березівська)
- бюро Відділення загальної педагогіки та історії педагогіки (Л.Д. Березівська, О.В. Сухомлинська),
- Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень НАПН України, Експертної групи ЕГ-01 з оцінювання ефективності діяльності наукових установ за науковим напрямом соціогуманітарних наук МОН України, Бібліотечної ради Мінкультури України, Експертної ради з педагогічних наук МОН України, Комісії з питань наукових об'єктів, що становлять національне надбання МОН України (Л.Д. Березівська)
- спеціалізованих вчених рад (Л.Д. Березівська, О.В. Сухомлинська)
- редакційних колегій українських фахових журналів (Л.Д. Березівська (голова редколегії електронного журналу категорії «Б» «Науково-педагогічні студії»), О. П. Міхно, О. В. Сухомлинська та ін.)
- редакційних колегій зарубіжних журналів (Л.Д. Березівська, Л. М. Дяченко)
- рецензуванні наукових видань: «Науково-педагогічні студії» (Л.Д.Березівська, О.В. Сухомлинська, О.П. Міхно, С.В. Тарнавська), наукового збірника «Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: історичні науки» (Л. Д. Березівська)

Науково-інформаційна діяльність та зв'язки з громадськістю

- **Участь у громадських організаціях:**

- Всеукраїнська асоціація Василя Сухомлинського (Л. Д. Березівська, О. В. Сухомлинська, Л. В. Сухомлинська);
- Українська бібліотечна асоціація (Л. Д. Березівська, О. В. Сухомлинська, С. В. Тарнавська)
- Рада молодих вчених ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського НАПН України

(С. В. Тарнавська, Т. О. Золотаренко)

- **Співпраця** з закладами вищої освіти: Рівненським державним гуманітарним університетом, Уманським педагогічним університетом імені Павла Тичини, Національним університетом «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, Київським університетом імені Бориса Грінченка, Українським державним університетом імені Михайла Драгоманова тощо
- Педагогічним музеєм України
- Інститутом біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського

Підвищення фахового рівня

- підвищення кваліфікації (стажування) на кафедрі комп'ютерних мультимедійних технологій Факультету міжнародних відносин НАУ у термін з 14 грудня 2020 року по 29 січня 2021 року, що підтверджується відповідними довідками (Т. М. Деревянко, Х. В. Серета, Н. В. Чала)
- міжнародне стажування «Міжнародні проекти: написання, аплікування, управління та звітність» на базі Університету суспільних наук (м. Лодзь, Польща; 25 лютого – 15 квітня 2021 р., 6 кредитів ЄКТС, сертифікат № 2021/04/531 від 08.04.2021 р.) (Л. М. Дяченко)
- Л. В. Сухомлинська завершила навчання в аспірантурі Інституту педагогіки НАПН України та пройшла процедуру передзахисту для отримання вченого ступеня «Доктор філософії» зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
- Т. О. Золотаренко вступила до аспірантури Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
- участь у 12 навчальних семінарах та вебінарах (сертифікати 30)

Міжнародна діяльність

- **налагодження наукових зв'язків із спорідненими зарубіжними установами** (співробітництво з Баварською державною бібліотекою в Мюнхені)
- **дослідження світових тенденцій розвитку освіти і педагогічної науки відображено у статтях наукових співробітників** [вивчено та висвітлено зарубіжний і вітчизняний досвід розвитку цифрових електронних біографічних ресурсів (Л.Д. Березівська, Х.В. Середа та ін.); розкрито проблеми реформування змісту загальної середньої освіти в незалежній Україні крізь призму джерелознавства в умовах інтеграції до європейського освітнього простору (Л.Д. Березівська); висвітлено тенденції реформування загальної середньої освіти в зарубіжних країнах (Л.Д. Дурдас); досліджено світові тенденції розвитку історії освіти як науки та навчальної дисципліни (Л. Д. Березівська)]
- **вивчення та узагальнення зарубіжного досвіду освіти** (уперше здійснено джерелознавчий аналіз і синтез педагогічних джерел німецькою мовою другої половини ХІХ – початку ХХ ст. з фондів ДНПБ, в яких представлено демократичні та гуманістичні ідеї розвитку освіти в німецькомовних країнах; до наукового обігу введено маловідомі наукові праці німецьких і австрійських педагогів і психологів тощо)
- **організація і проведення міжнародних наукових заходів в Україні** (ХІІ Міжнародні та ХХІХ Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю. Шлях до серця дитини в травматичних ситуаціях життя», 30 вересня 2022 р., м. Чернігів – Київ. (<https://dnpb.gov.ua/ua/?news=32090>))
- **участь у міжнародних і зарубіжних наукових заходах:** [43-тя Міжнародна щорічна конференція з історії освіти ISCHE 43 «Histories of Educational Technologies. Cultural and Social Dimensions of Pedagogical Objects» (Л.Д. Березівська, О.П. Міхно); Міжнародна наукова конференція «Бібліотека. Наука. Комунікація. Інноваційні трансформації ресурсів і послуг», 4–6 жовтня 2022 р., м. Київ, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (Л. Д. Березівська, О. П. Міхно)] та ін.
- **членство у спільних із іноземними партнерами редколегіях наукових видань** (Л. М. Дяченко є членом редакційної колегії Польсько-українського наукового щорічника «Edukacja zawodowa i ustawiczna» [Професійна і неперервна освіта])
- **рецензування рукописів статей для зарубіжних наукових періодичних видань** (Л. Д. Березівська є рецензентом наукового фахового журналу «Prima Educatione» [Провідна освіта]; О. В. Сухомлинська є рецензентом мультидисциплінарного наукового журналу «Education Journal» [Освітній журнал]; ISSN Print: 2327-2600; ISSN Online: 2327-2619. Сайт журналу: <http://www.educationjournal.net>. Інформація про склад рецензентів: <http://www.educationjournal.net/reviewers>)
- **членство в міжнародних товариствах, асоціаціях** (Л. Д. Березівська є членом чотирьох міжнародних наукових організацій: Британського товариства істориків освіти; Всесвітньої міжнародної асоціації істориків освіти (ISCHE); Української асоціації дослідників освіти (UERA), що є структурним підрозділом Європейської асоціації дослідників освіти (EERA); Міжнародної асоціації сучасної освіти, науки та культури; Л. М. Дяченко є членом Ради правління Українського представництва Міжнародної асоціації благодійних громадських організацій «Lions Clubs International Foundation. District 134 Ukraine»)

МІЖНАРОДНІ ДИСКУРСИ

Міжнародна віртуальна конференція «Освіта та громадянське суспільство: очікування, рекомендації, примирення» (6–10 вересня 2021 р., Швейцарія)

Міжнародна конференція «Історії освітніх технологій. Культурні та соціальні виміри педагогічних об'єктів» (31 серпня–6 вересня 2022 р., Італія)

ISCHE e.V., Feuerstraße 22, 10827 Berlin
Prof. Larysa Berezhivska
National Academy of Educational Sciences of Ukraine
9 M. Berlynskoho Street, Kyiv, 04060

ISCHE e.V., Feuerstraße 22, 10827 Berlin

ISCHE 42
c.o. School of Humanities, Education and Social Sciences
Örebro University

EERA e.V. | Feuerstr. 22 | D-10827 Berlin
Prof. Larysa Berezhivska
V. O. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine
9 M. Berlynskoho Street
Kyiv
04060 Kyiv
Ukraine

To Whom It May Concern

This is to confirm that Prof. Larysa Berezhivska is the author/co-author of the below mentioned proposal(s), which has (have) been accepted for presentation at ECER 2020 – the European Conference on Educational Research.

Due to the enormous challenges posed by the Covid-19 pandemic, EERA in partnership with the local organisers at the University of Glasgow and the Scottish Educational Research Association made the difficult decision to cancel ECER 2020 as an in-person event.

Prof. Larysa Berezhivska is author/co-author of the following accepted contribution(s):
History Of Pedagogy as a Science and Educational Discipline: Ukrainian and European dimensions
Author(s): Berezhivska, Larysa
Presenting Author: Berezhivska, Larysa
as part of:
Part II.

EERA Network: 17. Histories of Education
Alternative EERA Network: 22. Research in Higher Education
Chair: Kesteven, Iveta
Discussant: Drogage, Marc

Berlin, 01/May/2020

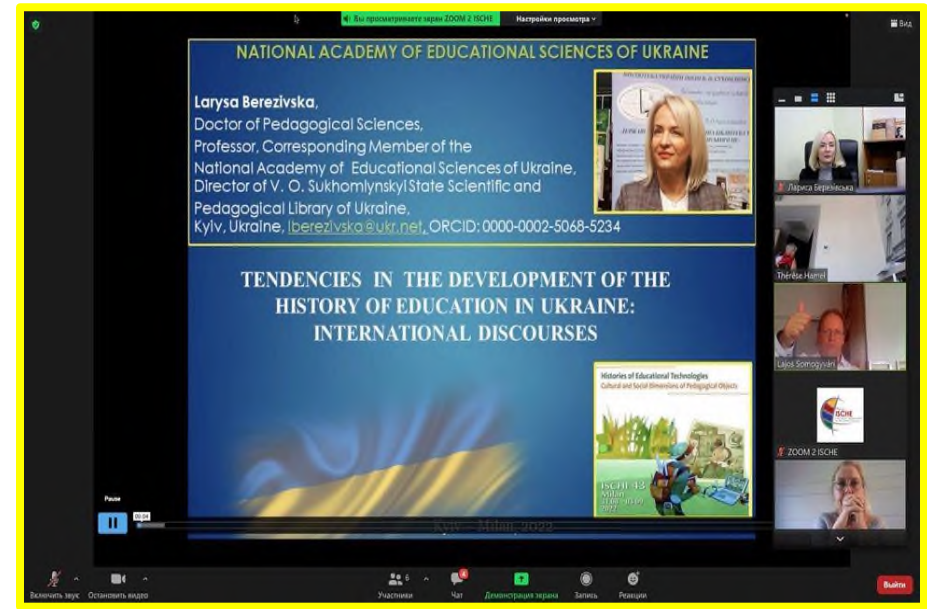
Örebro, Sweden (O

42, Örebro, Virtual Conference.

ted contribution(s):

ment Of The Ukrainian School (In Th

onal knowledge, media and learning t

Відзнаки та подяки

Упровадження результатів дослідження підтверджують відзнаки і подяки:

- конкурсу НАПН України на найкращі наукові роботи, створені в 2021 році, у номінації «Краща енциклопедія, словник, довідник» відзначено дипломом I ступеня за «Енциклопедію освіти» Л. Д. Березівську як члена редакційної колегії видання і автора статей; О. В. Сухомлинську як автора статей;
- подяка Л. Д. Березівській за участь у проєкті «Василь Сухомлинський: від батьківського порогу – у великий світ» від директора Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського;
- міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2021» (листопад 2021 р.) Л. Д. Березівську нагороджено Дипломом НАПН України та ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України «За активну роботу з упровадження педагогічних інновацій в освітній процес».

Проблеми та завдання на 2023 р.

- інтенсифікація висвітлення результатів планового дослідження наукових співробітників у фахових і зарубіжних виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних, зокрема Scopus і WoS відповідно до індивідуальних планів;
- чітке та якісне виконання науковими співробітниками індивідуальних планів НД;
- розроблення індивідуальних і колективних заявок щодо участі в міжнародних проєктах/програмах/грантах;
- подальша реалізація онлайн-проєктів; продовження віртуальної діяльності читального залу фонду В. О. Сухомлинського як форми впровадження результатів НД;
- інтенсифікація оцифрування творів В. О. Сухомлинського;
- забезпечення обов'язкової участі наукових співробітників у зарубіжних, міжнародних і всеукраїнських масових заходах, зокрема в організації заходів відділу та бібліотеки;
- протидія російській агресії (організація засідання щодо роботи відділу в умовах воєнного стану, листування із зарубіжними вченими, перерахування коштів на потреби ЗСУ, підписання петицій, участь у благодійній та волонтерській діяльності тощо);
- підвищення фахового рівня наукових працівників шляхом навчання в аспірантурі, стажування у наукових установах, здобуття вченого звання старшого дослідника.

Department
of Pedagogical
Source Studies
and
Biographistics

**Відділ педагогічного
джерелознавства та
біографістики**

<https://www.facebook.com/dpssb.sselu>

**Дякую за увагу!
Все буде Україна!
Слава Україні!
Героям Слава!**

